

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Systemy Prawne – Unijny I Krajowy](#) > [Krajowe Sądy Powszechne](#) > [Czechia](#)

Krajowe sądy powszechne

Autor treści:

Czechy

Czechy

Czeski system sądownictwa obejmuje 89 sądów powiatowych, osiem sądów regionalnych i Sąd Najwyższy.

Sądy powszechne – wprowadzenie

Właściwość w sprawach cywilnych

Sprawy cywilne rozpoznają sądy powiatowe (*okresní soudy*), sądy regionalne (*krajské soudy*), sądy wyższe (*vrchní soudy*) i Sąd Najwyższy Republiki Czeskiej (*Nejvyšší soud České republiky*).

Sądy pierwszej instancji

Sądy powiatowe rozpoznają i rozstrzygają spory oraz inne kwestie prawne w sprawach cywilnych, rodzinnych, pracowniczych i gospodarczych, o ile żaden inny sąd nie ma właściwości rzeczowej na mocy ustawy.

Inne sprawy, wykraczające poza zakres prawa prywatnego (na przykład dotyczące powołania lub odwołania arbitra, uchylecia orzeczenia wydanego w postępowaniu arbitrażowym itp.), sądy powiatowe rozpoznają i rozstrzygają w postępowaniu cywilnym, jeżeli ustawa tak stanowi.

Zazwyczaj sprawy podlegające właściwości sądu powiatowego sąd rozpoznaje w składzie jednoosobowym.

Sprawy z zakresu prawa pracy i inne sprawy przewidziane w przepisach sąd rozpoznaje w składzie jednego sędziego zawodowego i dwóch ławników.

Sądy regionalne pełnią funkcję sądów pierwszej instancji w sprawach i sporach określonych w § 9 ust. 2 i § 9a kodeksu postępowania cywilnego (*občanský soudní řád*).

Postępowania toczące się przed sądem regionalnym w pierwszej instancji sąd rozpoznaje w składzie jednoosobowym; w przypadkach określonych w ustawie sprawy w pierwszej instancji sąd rozpoznaje w składzie przewodniczącego i dwóch dodatkowych sędziów zawodowych.

Sąd Najwyższy orzeka jako sąd pierwszej instancji w trybie § 51 ustawy nr 91/2012 o międzynarodowym prawie prywatnym (*zákon o mezinárodním právu soukromém*); na mocy wspomnianej ustawy Sąd Najwyższy uznaje prawomocne wyroki wydane przez sądy zagraniczne.

Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawy w izbach (*senáty*) lub jako Naczelna Izba (*velké senáty kolegií*).

Druga instancja

Gdy sądy powiatowe rozpoznają sprawę w pierwszej instancji, sądem odwoławczym (sądem drugiej instancji) jest sąd regionalny.

W przypadku rozpoznawania przez sąd regionalny sprawy w pierwszej instancji sądem odwoławczym (sądem drugiej instancji) jest sąd wyższy.

Sąd wyższy rozpoznaje sprawy w składzie przewodniczącego i dwóch sędziów zawodowych, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Prawnicze bazy danych

Prawodawstwo Republiki Czeskiej jest dostępne za pośrednictwem oficjalnego [portalu rządu czeskiego](#) (wyłącznie w języku czeskim).

Czy dostęp do bazy danych jest nieodpłatny?

Tak. Wyłącznie ten portal umożliwia nieodpłatny dostęp do aktów prawodawczych.

Właściwość w sprawach karnych

Sprawy karne rozpoznają sądy powiatowe (*okresní soudy*), sądy regionalne (*krajské soudy*), sądy wyższe (*vrchní soudy*) i Sąd Najwyższy Republiki Czeskiej (*Nejvyšší soud České republiky*).

Sądy pierwszej instancji

O ile przepisy ustawy nr 141/1961 o postępowaniu sądowym w sprawach karnych (zákon o trestním řízení soudním) nie stanowią inaczej, postępowanie w pierwszej instancji prowadzi sąd powiatowy.

Postępowania w sprawach karnych sąd rozpoznaje w składzie jednoosobowym (*samosoudce*) lub kolegialnym (*senát*); sąd w składzie jednoosobowym lub przewodniczący składu orzekającego orzeka samodzielnie wyłącznie w przypadkach wyraźnie wskazanych w ustawie. W składach kolegialnych sądów powiatowych zasiadają przewodniczący i dwóch ławników. „Sąd w składzie jednoosobowym” oznacza sędziego lub przewodniczącego składu orzekającego. W charakterze przewodniczących mogą występować wyłącznie sędziowie zawodowi.

Sąd regionalny orzeka w pierwszej instancji w sprawach dotyczących przestępstw zagrożonych karą co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności lub karą szczególną. Sąd regionalny orzeka również w pierwszej instancji w sprawach dotyczących przestępstw określonych w § 17 ust. 1 ustawy o postępowaniu karnym, nawet jeżeli dolna granica zagrożenia karą pozbawienia wolności jest niższa.

Sądy regionalne rozpoznają sprawy w składach kolegialnych. W składzie jednoosobowym rozpoznawane są sprawy określone we właściwych przepisach procesowych.

W składach kolegialnych sądów regionalnych zasiadają:

1. przewodniczący składu orzekającego i dwóch ławników, jeżeli skład kolegialny rozpoznaje sprawę karną w pierwszej instancji;
2. przewodniczący składu orzekającego i dwóch sędziów zawodowych w pozostałych sprawach.

„Sąd w składzie jednoosobowym” oznacza sędziego lub przewodniczącego składu orzekającego. W charakterze przewodniczących mogą występować wyłącznie sędziowie zawodowi.

Druga instancja

Środki odwoławcze od wyroków sądów powiatowych rozpoznaje sąd regionalny, natomiast środki odwoławcze od wyroków wydanych przez sąd regionalny w pierwszej instancji rozpoznaje sąd wyższy.

Sąd wyższy rozpoznaje sprawy w składzie przewodniczącego i dwóch sędziów zawodowych, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Właściwość w sprawach administracyjnych

Zadaniem sądownictwa administracyjnego jest ochrona publicznych praw podmiotowych osób fizycznych i prawnych.

Zadanie to wypełniają sądy administracyjne (*správní soudy*). Są to izby szczególne działające przy sądach regionalnych, które orzekają jako sądy administracyjne pierwszej instancji.

Sądy administracyjne składają się z prezesa sądu regionalnego, wiceprezesów oraz innych sędziów. Sprawy są rozpoznawane w składzie trzech sędziów zawodowych.

Do zakresu właściwości sądów administracyjnych należą:

1. skargi na rozstrzygnięcia wydane przez organ władzy wykonawczej, organ jednostki samorządu terytorialnego, osobę fizyczną, prawną lub inny organ uprawniony do rozstrzygnięcia o prawach lub obowiązkach osób fizycznych i prawnych w obszarze administracji publicznej (zwany dalej organem administracji publicznej);
2. ochrona przed bezczynnością organu administracji publicznej;
3. ochrona w przypadku podjęcia przez organ administracyjny czynności niezgodnych z prawem;
4. spory o właściwość;
5. sprawy dotyczące wyborów i referendum lokalnych lub regionalnych;
6. sprawy dotyczące partii i ruchów politycznych;
7. uchylenie w całości lub w części niezgodnych z prawem generalnych aktów administracyjnych (*opatření obecné povahy*);
8. sprawy z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, urzędników sądowych, prokuratorów i komorników oraz
9. sprawy dotyczące określonych przepisów regulujących zawody.

Najwyższy Sąd Administracyjny (Nejvyšší správní soud) jest sądem administracyjnym ostatniej instancji. W jego skład wchodzi prezes Najwyższego Sądu Administracyjnego, wiceprezesi i sędziowie. Sprawy są na ogół rozpoznawane w składzie trzech sędziów.

Oprócz rozstrzygnięcia w przedmiocie środków odwoławczych Najwyższy Sąd Administracyjny orzeka w sprawach dotyczących rozwiązania partii lub ruchów politycznych, zawieszenia lub wznowienia ich działalności, sporów o właściwość oraz uchylenia w całości lub w części generalnych aktów administracyjnych. Dalszą właściwość rzeczową Najwyższego Sądu Administracyjnego określają przepisy szczególne.

Dodatkowe informacje znajdują się na stronie internetowej: [europejski atlas sądowy w sprawach cywilnych – system sądownictwa w Republice Czeskiej](#).

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej [Najwyższego Sądu Administracyjnego](#).

Powiązane strony

[System sądowy](#)

■ Ostatnia aktualizacja: 09/11/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.